

Dopisi dobrodošli in se sprejemajo zastonj, ali rokopise se ne vrača. Uredniški zaključek je vsak torek zvečer.

Za oznanila uredništvo ni odgovorno. Cena oznanil (inserterov) je za celo stran K 80, za 1/2 strani K 40, za 1/4 strani K 20, za 1/8 strani K 10, za 1/16 strani K 5, za 1/32 strani K 2,50, za 1/64 strani K 1. — Pri večkratnem oznanilu se cena primerno zniža.

Štev. 37.

V Ptuj u v nedeljo dne 15. septembra 1912.

XIII. letnik.

Šola.

Par besedi o šoli hočemo zopet enkrat izgovoriti; kajti te dni se šola odpira in zapira.

Govorimo najprve starišem tistih otrok, ki prihajajo zdaj k počitnicam.

Eden najlepših prizorov iz sv. pisma, pred katerega krasoti se klanjajo tudi največji brezcerkari, je oni, ko kliče nacarenski Jezus deco k sebi: „Pustite male k meni, kajti njih je nekško kraljestvo“. . . In neki nemški modrijan je rek: „Kinder sind lebende Blumen“. . . res: čisto kakor jasno pomladno nebo je obraz otroka, čista v nezavedni nedolžnosti njegova duša. Pravi biser v mračnem življenju, svetel in sovražstva in skrbi in boja, je deca, — najplemenitejša je ljubezen krvi, sveta, večna materina ljubezen. . . Gotovo ni vse poezija, kar obdaja dandanes otroško življenje. Semtertja naravnost čudimo, kako globoko je porinil že v svoje kremplje v otroško srce; s tiho grozo zaznamo obleke, ki omadežujejo tako rano otročjo nedolžnost. A ravno ta dejstva nam kajajo, kako strogo je resnemu očetu paziti, da mu otrok ne zveni. Otrok je zaklad, ki ga je večna božanska volja v roke položila, — ne zapravljajmo tega zaklada! Pazimo, da nam bode rodil obresti, nevenne obresti lepih čednosti, nad katerimi bode mel ves pošten svet veselje. . .

V počitnicah ravno se mnogo otroških duš na teles pokvari in pohabi, zapravi in uniči. Učitelj, sam izmučen in dandanes žalibog tudi stradan, izpusti stroga vajeta, — in kakor mlada lastavica izleti deca v zaželjeno prostost. A marsikatera lastavica pade izmučena na hladno zemljo, predno je poskusila krasni polet čez morje. . . Mi gotovo ne pridigujemo, da naj se deco od strani starišev v počitnicah posebno strogo drži in v razvitku zadržuje in v njem strahu vzgaja in morda celo trpinči ter muči. Ej, mlada duša potrebuje prostosti, pa če tudi ta prostost semtertja tudi malo divja, če odari čez meje tistega, kar je od hripavih modrijanov predpisano. A varovati je mlačino v počitnicah pred slabo družbo, ki zastruplja dušo in telo, pred nevarnostmi, ki pretijo na vseh koncih in krajih in katerih žalostne posledice se dostikrat šele leta opazuje. Ne pustite mladine v počitniški političnega strupa srkat; saj vidite, kako učinkuje ta strup pri šoli odraslih mladeničih in deklicah. Ne pustite deci, da bi si priučila veselja do lenobe in postopanja. A tudi ne nagajate deci bremena, ki so pretežka za mladi brbet, ne rodite v njenem srcu misel, da so stariši le mučilci in otroci le sužnji. Pazite na telesno in na duševno zdravje dece! Dajajte ji pa zato v prvi vrsti ljubezen do domače grude, učite ji veselja in ponosa do najplemenitejšega stanu — prostega kmeta. Kdor je vsadil svojemu otroku v srce kmetški ponos in veselje do dela na domačiji, ta mu je dal najlepšo „doto“, in ta „dota“ mu nikdo vzeti ne more.

Zdaj pa besedo še vam starišem, katerih deca ima počitnice za sabo in hode te dni zopet prestopilo prag šole. V vseh slovenskih listih so bili v zadnjem času objavljeni članki, v katerih se z nezmerno besnostjo hujša proti nemški šoli. Tako so pisali, kakor da bi bile nemške šole prava roparska gnezda, prava zbiralšča janičarskih divjakov. Potemtakem bi morali biti vsi slovenski voditelji, vsa slovenska „inteligenta“, sami razbojniki in same propalice, ker so večinoma izšli iz nemških šol. In vsi Slovenci narod razbojnikov in zločincev, ker pred par desetletij sploh še ni bilo slovenskih šol in so morali vsi nemške ter pozneje utrakvistične šole obiskovati. . . Otročje besedičenje! In nemških in slovenskih, iz japonskih in angleških šol so izšli modrijani in tepci, lopovi in poštenjaki. Kar nas sili, da priporočamo obisk nemških šol, to je dejstvo, da je človek brez znanja nemščine revež kamor se obrne. Berač je, pa če sedi prav na tisočakah! Ravno malemu slovenskemu narodu, ki je na polju kulture in gospodarstva zamogel še tako malo lastnega vsvariti, ki je na vseh koncih in krajih od tujih sosedov odvisen, — ravno temu slovenskemu narodu je znanje nemščine potrebno kakor vsakdanji kruh. Kdor to resnico taji, ta slepari, ta hoče v kalnem ribariti, ta hoče igrati v slovenskem čebelnjaku vlogu trovot! Mi ne delamo reklame za nemške šole, kajti nemške šole na Spodnjem Štajerskem in na Koroškem so prenapolnjene in ne potrebujejo priganjačev. Vstvarite v zadnjem kotičku t. zv. „slovenskega Štajerja“ nemško šolo in staviti gremo zlato uro proti kósu čebule, da bode že v drugem letu preveč učenec. Ta prizor je opazovati zlasti od tega časa, ko je tudi slovensko učiteljstvo v neverjetni zaslepljenosti ter pod vtiskom nasilne politike protivstariškega panslavizma začelo gonjo proti nemščini v šoli. In to gonjo blagoslovja tista naša duhovščina, ki postavlja učitelja na eno stopinjo z mežnarjem in kateri je za politiko več nego za vse krščanske čednosti. . . Gospodje naši nasprotniki, zakaj nimate poguma, da bi ljudstvu naravnost povedali, da ste nasprotniki znanja nemščine? Kamenje dajete otroku v roko, da naj ga vrže na nemškega šolarja, namestu da bi otroka oborožili za resni boj v vsakdanjem življenju, boj za kosček kruha. Slovenski trak obesite fantu na klobuk, kadar gre na vojaški nabor, češ da bode nemške meščane izzival; a pri vojaki je fant trpinčen kot nema žival, ker mu niste pustili priučiti znanja nemškega jezika. Nemške časopise proklinjate, a vaše gospodarstvo nazaduje, ker se nočete in ne morete od nemških strokovnjakov učiti. Nemške poštene trgovce in obrtnike bojkotirate, a v „narodnih štacijah“ si pustite v imenu „majke Slavije“ kožo čez ušesa potegniti. Pa postali ste že modrejši, učili bi se od Nemcev, kupčevali bi z Nemci, da bi jih pozneje na žlici vode pogoltnili. . . Smešno počenjanje pritlikavcev! Francoska „grande armée“ je izginila pred nemštvom kakor prah v vetru, nemški duh znanosti in umetnosti je obsolnil ves svet. . . In slovenski stariši naj bi se pred temi solnčnimi žarki poskrili liki nočni

ptici? Kopali bi potem sebi grob, sebi in svoji nedolžni deci, ki bi jih morda sredi težkega življenja še v grobu proklinjala. . .

Pametni stariši, ki poznajo težave življenja, pošiljali bodejo svojo deco v nemško šolo!

Šola je potrebna in kdor je nasprotnik napredka. A tudi odrašeni potrebujemo šole. Kmet mora biti danes duševno izurjen, drugače se mu pogrezne domača zemljica pod nogami. Učimo se, učimo se! Ne pustimo si oropati zlatega časa od političnih in veskih hujšakcev, — učimo se! Glava komandira roki, da pridelal žolodcu vsakdanji kruh.

Živel napredek!

SUKNA

in modno blago za gospode in gospe priporoča izvozna hiša 140

Prokop Skorkovsky in sin v Humpolcu na Češkem.

Vzorci na zahtevo franco. Zelo zmerne cene. Na željo hočem dati takoj izgotoviti gospodske obleke.

ZEFIRE

Dopisi.

Iz Pacinja. Že več kot mesec dni je preteklo, kar bi se morale pri nas vršiti občinske volitve, pa naš občinski predstojnik se tega v svoji zaspianosti najbrž niti ne spomni; glavna reč za njega je svitile kronce brez truda pobasati, za občinske zadeve pa itak ni časa in tudi zmožnosti ne. Volilci Pacinjski, ali so se vam že sedaj oči odprle, da vidite kako sedanjí predstojnik z vašimi težko plačanimi denarji gospodari? Občinske doklade so zmiraj večje, a tudi dolгови zmiraj večji, ker mnogo ide predstojniku in njegovim kimovcem v nikdar polne žepi, morda kot „zaslužek“, ker mesto da bi v korist občine brezplačno delovali, hoče imeti že gotove dijete, kakor kak državni uslužbenec ali pa celo poslanec. . . In vi volilci boste spet volili te možake, od katerih občinskega gospodarstva se sedaj mnogo govori?! Volilci sedaj bode primeren čas, da se temu odpomore, kajti kdor ni sovražnik lastnega žepa in je za napredek koristnih reči v občini, ta bo ob času volitve glasoval iz lastnega nagiba in ne v korist teh vsiljenec, kateri niso sposobni za ta odgovorni posel, najsibodo tedaj ošabni in častilakomni krčmar in njegovi privrženci, ali pa narodnjaški veleposestniki. V kratkem bodo gotovo nastavljeni člani vabili in priganjali volilce po vseh sosednjih občinah od Ptuja do sv. Urbana, da bi si še zanaprej na škodo občini in volilecem prisvojili občinsko nadvlado; pa tokrat bode menda trdo šlo, ker večina volilcev je sprevidela njih nakane, ter bodo volili take moze, kateri bodo gledali za napredek občine, ne pa za lastni žep!

Padova. (Kranichsfeld.) (O Št. Lovrenčkih čukih.) Ljubi „Stajerc“! Malo kaj se sliši od nas, pa vendar moramo enkrat nekaj poročati. Dne 18. Avgusta peljalo se je čez našo mirno vas par „čukecev“ iz Slivnice proti domu. V začetku smo mislili, da je prišlo kakih sto tisoč Turkov nad našo mirno vas, ali pozneje smo pa le izpoznali „čukarijo“ iz Št. Lovrenca na drav. polju. Ta neumna druhal

je vpila, da je bilo grozno slišati, nič drugače kakor neumna živina. In kmalo bi bilo prišlo do pretepa med fanti. Prisiljeni so bili naši fantje jim pokazati pot proti Čirkovcam, nato so vendar odnesli „čukci“ celo kožo. Drugokrat naj se vedejo le mirno in tiho čez našo vas, in naj pustijo naše fante v miru, drugače bi se jim drugokrat slabo obnesla „čukarija“. To naj si zapomnijo smrčkavi „čukci“ tam doli pri Št. Lovrencu na dravskem polju! Politične pope pa, ki neumno mladino v to „čukarijo“ silijo in v zabavljanje ter razgrajanje hujskajo, itak ni sram. Svaritelj.

Fram (Frauheim). Res skrajni čas je, da ojestro nastopimo proti našemu političnemu župniku Muršcu. Ta naš nadpoglar, general „čukarije“ in par zarjavelih „devic“ presega res vse meje. Mi bi se s tem našim župnikom ne pečali, kar tudi neradi storimo, ker si želimo mirno živeti, ali vse kakor naj izve svet o tem našem političnem rogoviležu, kateri bi rad vse Nemce in „Štajercijance“ kar komate pohrustal. Kar uganja ta duhovnik, je res škandal. Nam se le čudno vidi, kako da upa stopiti pred najsvetejšega? Ali bi ne bilo boljše, da bi jo popihal za kaplanom Berkom onkraj velike luže? Ta duhovnik, kateremu je politika glavna stvar, je celo pozabil, da se ne sme vporabiti prižnico v politične skoke, iz katere vabi mladino v druge sosedne fane, da si ogledajo „čukovsko“ oslarijo, in domu grede napadajo mirne napredne gostilničarje s kamenji. Ta „čukarija“ je privedla našega popa Muršca celo do tega, da ga je cerkvena oblast pred se poklicala. Dragi bralci „Štajerca“! Slišali smo v „Štajercu“, kako se je obnašala ta „čukovska“ banda pod poveljem župnika Muršca na dan 18. avgusta. Ko so se vračali iz Slivnice domu, je nekaj smrčkolinov metalo kamenje v napredno gostilno, in to zato, ker nosi gostilna nemški napis. Pri tej gostilni je bil takrat kod gost. G. Kores, kovaški mojster iz Frama. Tega moža je doletela nesreča, da mu je ta druhal vrgla dva kamna v hrbet, to pa brez da bi mož kaj storil ali raket. G. Kores se je pismeno pritožil na milostljivega knezoškofa, nakar se je poklicalo Muršca k škofu na odgovor. Prav gotovo je, da mu niso milost. knez in škof kaj dobrega povedali, ker je še taisti dan v svoji sveti jezi obiskal g. Koreza, češ naj piše škofu popravek, da vse to ni res, ter ponudil 10 vin. Seveda g. Kores se ni dal splašiti; in zakaj bi naj pisal popravek, saj je škofu resnico poročal. Mi svetujemo našemu župniku, naj bi šel kam na Srbsko ali Rusko in tam bi naj uganjal svoje neumne „čukarije“; ali pri nas si tega ne pustimo dopasti, saj nismo kje v Sibiriji. Res, nesrečni smo mi framski farani, to kar si naš politikujoč župnik dovoli, bi si niti turški sultan ne upal storiti. Ljubi „Štajerc!“ tudi Tebe se

pri vsaki priložnosti usmili naš župnik Muršec, ter po tebi kakor po trojih naročnikih udriha. Letošnjega leta, ko se je oddalo spovedne liste, bojkotiral je nekega ubogega delavca, češ noben gospodar mu ne sme dati strehe, ker ima iz pekla naročen list. In kaj Vam je storil ta ubogi delavec, Vas vprašamo? Povemo Vam pa za danes: nebahjte politikovanje in hujskanje proti „Štajercu“, ker to Vam ne bo koristilo; in če se na glavo postavite, „Štajerca“ ne bodejte spravili iz sveta. Za danes stoji pika. Nesrečni farani.

Dramlje-Vojnik. (Brezmejno in brezkončno „tajejane“ Ogrizka, župnika v Dramljah.) To človeče se ne sramuje, vse svoje izmišljotine in obrekovanja, ki jih je čez učitelja A. v farovško kroniko v Črešnjicah načeškal, v vseh klerikalnih časnikih najstrastnejše venomer naprej vtajevati, česar bi se k večjemu od najtrdovratnejšega tata tuje časti pričakovati zamoglo. Obtožitelj A. je pri obravnavi g. sodnika v pričlo Ogrizka vendar petkrat vprašal, zakaj ni navedenih štirih prič pozval, ki bi bile vse izpovedale; a on je djal: da bi te izpovedbe nič ne pomagale, prvič ker je razžaljenje večidel „zastarelo“, in drugič, ker se kronika ne predloži, kar je glavna stvar; in to je tudi res. S kako surovostjo in predrznostjo si potem Ogrizek podstopi vse vtajiti in venomer trditi: da A. nima nobenih prič imenovati ter da nihče kronike bral in nihče v nji kaj ne vidi itd. itd. To je prehudobna, preostudna in prenesramna laž, koje je le najzagrizenejši sovražnik vsake resnice in pravice zmoežen! Po Črešnjicah pa se kronika naprej bere in se bo celo bodočnost brala, kakor že rečeno. Ogrizek kot duhovnik brez vsake vesti, zdaj se lahko na to „vpira“ in zanaša, ter se po farizejsko celo „nedolžnega svetnika“ dela, ker dobro vè, da ga škofijstvo s tem podpira, da kroniko skriva, ter jo iz rok ne pusti, in drugič ker tudi sodnije razlagajo, da je razžaljevo pisanje „zastarelo“, četudi se branje v bodoče nadaljuje! Ogrizek bi moral sedaj lepo molčati in mirovati, pobožno moliti, pa ne farizejski, ter Boga srčno zahvaliti itd., ker se mu je zbog „zamude in pomoči iz Maribora“ posrečilo, zaslužni sramoti in kazni lepo pete odnesti! — Hoče li Ogrizek tudi proti shranjenimi akti med vsem drugim enako vtajiti, da je na Dunaj direktno na ministerstvo za bič (!) v šolo prosil (!!) ter od učitelja resno podpisa zahteval, a ker mu ta s tem ni ustregel in ga ni vbogal, mu je Ogrizek že takrat prvokrat zabičal, da ga bo iz Črešnic ter ob službo spravil, kar je pozneje tudi storil! Pa knezofskofijstvo (ordinarijat) je dne 29. avgusta od A. v vseh Ogrizekovih neumnostih natanko obveščeno, če hoče pravično ravnati, bo župnika Ogrizka na odgovor pozvalo. A.

Celje. Pretečeno nedeljo je v tukajšni oštariji g. Diamant („zur grünen Wiese“) neki hla-

pec v svoji pijanosti 50 kron izgubil. Po oštari, ki je denar našla, ga je dala drug jutro fantu nazaj. Fant je bil tako vesel, da fejšta za vino dal.

Iz Mislinje p. Sl. Gradcu. Dne 6. septembra 1912 ob 4. uri popoldne smo k božjemu počitku spravili tukajšnega 61 let starega trgovca g. Raimund Jaklin. Ta mož je bil priden, skrben „Štajercijanec“ in so ga vsi ljudje imeli; zatoraj se je mnogo ljudi iz okolice, uradniki iz Mislinje, postmajster, orožniki tudi iz mesta Sl. Gradec, Šoštanj, Celja, iz Vitanja mnogo oseb ter pevsko društvo iz Velenja zbralo pred njegovo hišo ter ga na brito St. Ilj p. T. k večnemu počitku sprejeli. V naj počiva in lahka zemljica naj mu bo!

Popolno zaupanje

pridobile so si

MAGGI-JEVE kocke

(gotova goveja juha)

po 5 vinarjev.

pri vseh gospodinjah.

ime MAGGI jamči za

takojšnjo pripravo

in izvrstno kakovost.

Bližnemu v pomoč!

Predstojništvo Usmiljenih bratov v Gradcu se popolnoma odločilo, da sežida novo bolnišnico na Stajerskem in sicer pri Zalcu v Savinski dolini, ali bode našlo v ljudstvu samem za to primerno podporo?

Mogoče je, da bodo kdo rekel: zakaj pa nam v Savinski dolini?

Razlogi so sledeči:
I. Savinska dolina je ena izmed najlepših dolin Sp. Stajerskega.

II. Zgoraj omenjeni kraj, kjer se bode bolnišnica stavila, je višja posvetna oblast pripoznala kot najmernejši kraj.

III. Moramo se ozirati tudi na stransko ljudstvo, kateremu bode dobrodelni zavod v veliko pomoč, in je ljudstvo katero prebiva v okrajih: Vransko, Gorazd, Šoštanj, Slov. Gradec, Konjice, Šmarje, Koper, Brežice, Sevnica in Laško. Zalec je pa nekako v sredini okrajev. Spodnje-stajersko ljudstvo naj toraj blagohotno podpira ta blagi namen, da mu v prihodnje bode treba pomoči iskati po tujih krajih kakor doslej.

Da bo se ta potrebni človekoljubni zavod lažje in hitreje mogel postaviti, se predstojništvo Usmiljenih bratov obrne z ponižno prošnjo na velečast. duhovništvu, slavne občinske urade, okrajne zastope, vse denarne zavode, in blago ljudstvo Sp. Stajercja, da bi nas ti po svoji moči izdatno podpirali in v težkem položaju si ne roke, kar se nam je tudi obljubilo od višje duhovne posvetne oblasti. Le pod tem pogojem se Sp. Stajersko ljudstvo zagotovi, da se začne zidati bolnišnica na spomlad leta 1913, ako nas vsi po svojih močeh izdatno podpirate.

Slavnemu občinstvu pa se naznanja z ponižno prošnjo, da bodeta nabirala milodare za stavbo bolnišnice v Savinski dolini gg. P. Kajetan Popovič in Fr. Jožef Majcen, katera sta pooblaščenca od č. namestnice v Gradcu, z legitimacijo in zbiralno knjigo v katero vsak dobrotnik podpiše l. r. svoje ime, in po spevek, katerega daruje za zidanje človekoljubnega zavoda.

Novice.

Naš koledar 1913

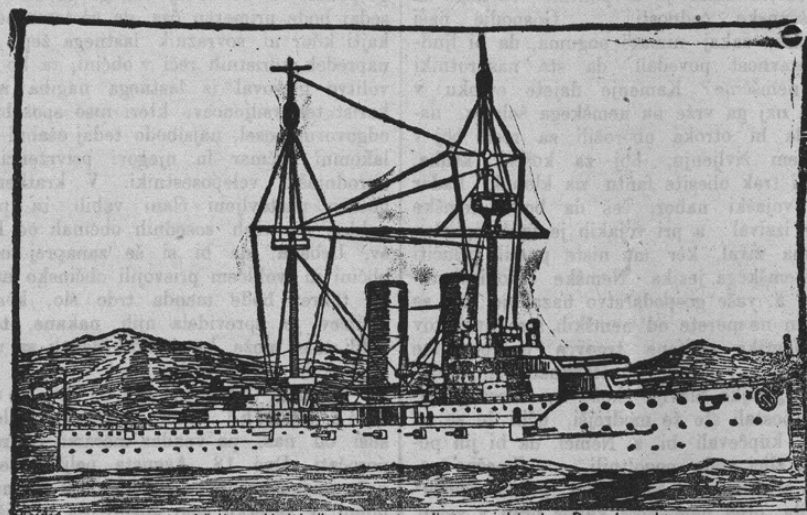
Čenjenim prijateljem in somišljenikom nam znanjamo, da bode tudi letos izšel

„Štajerčevi kmetski koledar“

in to v isti obliki ter za isto ceno. Prijateljnost našega koledarja dokazuje dejstvo, da se bode več let in to vedno v večji nakladi. Tudi letos bode vseboval vse, kar naše ljudstvo letom potrebuje.

Prijatelji, naročajte si ta izvrstni koledar pravočasno!

„Viribus unitis.“

„Viribus Unitis“, der erste österreichische Dreadnought.

Poročali smo svoj čas, da so izgotovili velikanski naš vojni parnik ali „dreadnought“ („Nebojsenič“), ki nosi ime cesarjevega gesla „Viribus unitis“ („z združenimi močmi“). Dne 24. junija so izpustili to veličastno barko v morje in ravnokar so jo že postavili v službo. Danes prinašamo vsled tega sliko tega parnika, ki je bil

izdelan v „Stabilimento tecnico“ v Trstu. Parnik je seveda grozovito oborožen in zamore bluvate smrt na vse strani. Boj s takimi morskimi velikani bode imel naravno pretesljive posledice. Pomislite se mora, da je ta parknik 160 metrov dolg in 25 metrov širok.